

Etapp 3b. Åhl – Bjursås, onsdagen 2021-06-02

Etappansvarig: Jan-Olof Dahlström, 070-693 96 44
Kvartermästare 1: Lennart Hökpers, 073-391 27 69
Kvartermästare 2: Ragnar Lindström, 070-530 91 83
Sladd: Jon Bodin, 070-628 47 46
Sjukvård: **Vid olycksfall ring 112**

Kartor

Lantmäteriet, terrängkartan, Kartblad 648 Leksand. Kyrkstigen Åhl-Bjursås
 Appen "Maprika": Dalkarlsvägen 2021 Åhl-Bjursås

Morgontider Åhl 06-02

0730 – 0900 Incheckning och start dagens etapp. Åhls kyrka

Kontroller/Hållpunkter Åhl-Bjursås

<u>Plats</u>	<u>Avstånd</u>	<u>Öppettider</u>	<u>Ansvarig/Anmärkning</u>
Åhls kyrka	0,0 km	0730 – 0930	Incheckning Ceremoni, "tyst markering"
			fanborg
Nedre Helgnäs	3,5 km	0800 - 1000	
Solberga	6,5 km	0830 - 1030	
Mårtanberg	10,0 km	0915 – 1130	
Varåsen	12,0 km	0930 – 1200	
Träfotbodarna			
Tällberg	15,5 km	0945 - 1300	DKV/Vatten, frukt, russin Lämplig lunchplats Medför egen lunch OBS!
Floån	19,5 km	1100 - 1415	
Kullgärdesfäbodarna	21,0 km	1115 - 1430	DKV/Vatten, Gustafskorv, knäckebröd
Bjursås församlingshem	25,0 km	1200-	

Kommunikationer

Till Åhls kyrka 06-02: Från Leksand, Buss/tåg se Dalatrafik reseplanerare
 Från Bjursås 06-02: Dalatrafik buss 345/350 mot Falun och Rättvik

Tider och aktiviteter Bjursås

Förläggning

OK-stugan. Tp till OK-stugan. Tältning vid OK-stugan

Sanitet

Bjursås skola samt vid OK-stugan

Sjukvård/Massage

Massage: Aqua-Jorinda/Regina Siuavatti

Plats: Esu

Förplägnad

06-02, Middag, 1800-2000, Församlingshemmet och OK-stugan (för övernattande)

06-03, Frukost, 0700-0800, Församlingshemmet och OK-stugan (för övernattande)

Morgontider Bjursås 06-03 för övernattande

0630- Tp från OK-stugan

0700 – 0800 Frukost

0730 – 0900 Incheckning och start dagens etapp, Bjursås kyrka

Ceremonier

06-02 morgon: Åhls kyrka, Ceremoni, ”tyst markering” fanborg

Vägbeskrivning

Det finns uppgifter om en kyrkobyggnad i Bjursås 1583. Traditionen berättar att den var så liten att endast de äldre församlingsmedlemmarna fick plats. De yngre fick bege sig till närmaste kyrka, som var Åhls. Efter att Bjursås blev egen församling omkring år 1600 och Gopa tunnlag lades till Bjursås 1792 behövde man inte längre gå till kyrkan i Åhl eller till Leksand.

Den gamla kyrkstigen från Bjursås till Åhl väcktes till liv igen 1967 då Manne Dahlström tog upp traditionen att vandra den. Sedan dess har man varje år sista söndagen i augusti vandrar stigarna. År 2017 upprustades Kyrkstigen av bl a Trons Lasse. Den är märkt med mörkblå stolpar och målade mörkblå punkter och markeringar på träd samt egen logo ”Kyrkstigen”.

Etappen är ganska krävande, med höjd från Åhls kyrka (c:a 170 m ö h) till Sommarberget (c:a 350 m ö h).

Asfalt fram till avtagsvägen mot Solberga, c:a 5 km, därefter blandad vägstandard; mindre grusvägar, körvägar (”traktorvägar”) och stigar över bergen. Kraftig stigning upp mot Solberga och upp för Sommarberget.

Platser som passeras

Åhls socken nämns i många senmedeltida handlingar med början 1442. I kyrkligt hänseende har Ål med Bjursås varit egen församling men saknat kyrkoherde och varit annex till Gagnef. Bjursås blev eget pastorat omkring 1600, Åhl 1613.

Åhls kyrka. Nuvarande kyrkan byggdes 1761-67 men murverken är delvis från medeltiden.

Helgnäs (*Halgenäs* 1571) och upptagen som fäbod 1663. Söder om vägen en stenvälvbro, trol. Från slutet av 1800-t. Nu delvis raserad (baksidan). Västra **Solberga** (*Sohlbergia* 1661) upptas som fäbodställe i en fäbodinventering 1663 men hade redan 1627 fast bosättning. I närheten låg ”Solbergakösten”, ett stort vattenhjul och stånggångar som drev pumpar vid gruvorna i trakten. En replik av vattenhjulet står nu på Hjultorget i Insjön. Omfattande koppar- och järnmalsbrytning från relativt små gruvor har bedrivits på många platser i socknen. Järnmalm transporteras på slädar, först till Brenäs udde och sedan vidare till Ickholmens masugn (se etapp 2).

På **Sommarberget** finns rester efter gruvbrytning. På bergsslutningen finns uppgifter om en Trefaldighetskälla.

Mårtanberg (*Myrternabergh* 1386) hade fast bosättning 1539, men anges 1663 som fäbodställe. **Varåsen** (*Varåsen* 1639) hade 1627 fast bosättning. **Träfätbodarna**, c:a 260 m ö h ligger som en enklav i Bjursås sn.

Åhls Tällberg, ca 250 m ö h. Lämplig lunchpaus med medhavd matsäck vid majstången, där vatten mm finns.

Kullgärdesfäbodarna är omnämnda i 1663 års fäbodinventering.

Efter övergång av väg 929 kommer man in på den gamla vägen mellan Bjursås och Sågmyra. Asfalt fram till kyrkan. Vägen går genom **Kullgärdet** (*Kullegåle* 1608) i vackert småbrutet kulturlandskap med många odlingsrösen och mynnar vid det gamla, ursprungliga ”Bjurs vägsäl”, ”Korsvägen”.

Bjursås (*Bivsås* 1468). Bjur är ett gammalt ord för bäver. Förre var Bjursås känd för sin skotillverkning. Bjursås nuvarande kyrka är från 1790-talet. Sagokonstnären Einar Norelius bodde under många år vid sjön Rog.